

Vetenskap & Allmänhet

Sammanfattning

Webinarium: Möt din publik på ForskarFredag!

20 september 2017

Om ForskarFredag 2017 och European Researchers' Night

Lena Söderström, nationell samordnare ForskarFredag på Vetenskap & Allmänhet, VA.

ForskarFredag är Sveriges mest spridda vetenskapsfestival med aktiviteter på ett 30-tal orter runtom i landet varje år, alltid den sista fredagen i september. I år arrangeras ForskarFredag-aktiviteter på 28 orter. Lokala arrangörer är lärosäten, science centers, kommuner, regionförbund, museum, forskningscenter med flera, med lokala samarbetspartners.

Aktiviteterna samordnas nationellt av den ideella föreningen Vetenskap & Allmänhet sedan 2006.

En mängd olika sorters aktiviteter arrangeras varje år: till exempel mässor, utställningar, öppet hus, tävlingar (t.ex. Forskar Grand Prix och science slam), samtal (science café, ”möt tre forskare”), aktiviteter i köpcentret, aktiviteter på science centret, experiment, after work, after school, shower, utlåning av forskare och mycket mer.

År 2016 medverkade 546 forskare på 31 orter vid 396 olika aktiviteter. Antalet besökare i hela landet var omkring 15 000 personer, den största gruppen är skolelever i högstadiet och gymnasiet.

ForskarFredag är en del av EU-kommissionens initiativ European Researchers' Night som startade 2005. Liknande aktiviteter arrangeras i 30 länder och i över 300 städer i hela Europa och når över en miljon besökare varje år.

Syftet med European Researchers' Night och ForskarFredag är att skapa mötesplatser för forskare och allmänheten med unga som en särskilt viktig målgrupp. Vi vill visa upp forskning, visa hur vardagsnära, rolig och spännande forskning kan vara och skapa förståelse för forskningsprocessen och hur det är att jobba som forskare. Vi vill också utmana stereotypa föreställningar om forskare. Vi vill gärna ta ett steg bort från traditionella föreläsningar och arrangera aktiviteter som är interaktiva, roliga, innovativa, informella och som skapar dialog mellan forskare och besökare.

Läs mer om ForskarFredag på <http://www.forskarfredag.se/>

Mer information om European Researchers' Night hittar du här:

http://ec.europa.eu/research/mariecurieactions/about/researchers-night_en

ForskarFredag 2017. Röda prickar är evenemang som får EU-bidrag.

Vetenskap & Allmänhet

Möt din publik!

Anders Sahlman, nationell samordnare Forskar Grand Prix på Vetenskap & Allmänhet, VA.
Skådespelare och komiker.

Forskar Grand Prix är tävlingen där forskare utmanas att presentera sin forskning på fyra minuter inför en publik. Vinnaren utses av en expertjury tillsammans med publiken. Ett antal regionala tävlingar hålls på ForskarFredag varje år, och vinnarna går vidare till en riksfinalen i Stockholm i November. Forskar Grand Prix startade 2012. Läs mer på www.forskargrandprix.se

För dig som forskare är det bra att kunna förklara din forskning på ett enkelt sätt. Genom din karriär som forskare kommer du möta många olika målgrupper, till exempel andra forskare, journalister, politiker, investerare, finansiärer, skolelever, vänner och familj. När du får frågan ”Vad forskar du om?” är det bra att ha en kort förklaring redo. Frågorna som sedan följer kan ge dig intressanta infallsvinklar och nya perspektiv på din forskning, vilket kommer hjälpa dig att utveckla din forskning.

Ett vanligt misstag är att tro att publiken ska lära sig allt om ditt ämne under din presentation. Ha istället som mål att *publiken ska kunna ställa frågor* efter din presentation. När du svarar på frågorna kan du förklara närmare och öka komplexiteten, samtidigt som du får en dialog med publiken. Inled inte på en för hög nivå.

1. Fundera över målgruppen.

Ex: gymnasieelev, 17 år.

Vad vet personen om din forskning? Vilka ord kommer personen känna igen? Vad känner personen inte till?

2. Huvudbudskapet ”The Big Idea”

Vad är det viktigaste jag vill att besökarna ska komma ihåg om min forskning? Allt du säger ska tjäna huvudbudskapet.

3. Berätta en historia!

Sätt in forskningen i ett sammanhang. Vilka problem bidrar min forskning till att lösa, i ett stort perspektiv? Hur bidrar min forskning till lösningen?

Några tips:

- Undvik facktermer!
- Om du måste använda facktermer: Förklara först, facktermen efter!
- Börja med en historia/liknelse – ”Har du tänkt på...”
- Gör ett manus! Ett skrivet manus gör det lättare att gå tillbaka och ändra i presentationen.
- Utgå från dig själv! Hur kom det sig att du började forska? Vad är du intresserad av? Berätta din egen historia!
- TESTA! Testa din presentation på så många personer som möjligt, gärna en vän eller släkting. För att få så bra feedback som möjligt: Be personen att återberätta vad du precis sagt.
- Ta gärna med ett fysiskt föremål att visa upp, till exempel ett verktyg du använder i din forskning eller ett föremål som illustrerar det du forskar om och som du kan utgå ifrån i presentationen.
- Se till att det händer något nytt var tionde minut.

Från förskoleklass till pensionärer – att möta olika målgrupper

Fredrik Ståhl, professor i genetik vid högskolan i Borås.

Fredrik Ståhl har medverkat i ForskarFredags aktivitet ”Låna en forskare” i flera år. Han forskar om åldrande och presenterar ofta sin forskning för pensionärer. Han berättar om sina erfarenheter av att möta olika målgrupper.

Lågstadiet i skola

Iakttagelse: Det blir mest lekskola, de är för unga.

Tips: Din forskningsprofil är inte så relevant, var snäll och rar mot barnen så går det bra.

Mellanstadiet i skola

Iakttagelse: Mycket intresserade och frågvisa. Mellanstadiet är guld! De är inte trötta på skolan, de är frågvisa och roliga och smarta. Om ni får en förfrågan om att besöka en mellanstadieklass så ta chansen och åk dit och bara ha kul i en timme, det är en jätterolig ålder!

Tips: Var inte rädd för att de inte förstår, sikta hellre lite för högt. Om du råkar använda ett begrepp som är för komplicerat kommer de att stoppa dig och fråga.

Högstadiet i skola

Iakttagelse: Svårfångade – du som föreläser är inte alltid i fokus. Om någon är stökig: Fånga upp det och prata med eleven på en gång, innan det går för långt.

Tips: Få dem att relatera till det du pratar om. Visa att det du har att säga är viktigt även för dem.

Gymnasiet i skola och på högskolan

Iakttagelse: Väluppfostrade och intresserade.

Tips: Underskatta inte publiken – många gymnasieelever är mycket pålästa och skärpta. Du kan få svåra frågor.

Pensionärer i möteslokaler

Iakttagelse: Väluppfostrade och intresserade. Jag pratar om ett ämne som intresserar dem, åldrande, och de jag träffar har själv sökt sig till det öppna föredraget. Därför är de mycket motiverade och intresserade.

Tips: Tala tydligt och bjud på kaffe.

Några tips:

- Du behöver inte begränsa dig till just din forskning – presentera de delar av forskningsfältet som du tycker är intressant och vad det har haft för betydelse i största allmänhet.
- Underskatta inte åhörarna!
- Om saker är komplicerade men viktiga så förklara ändå (förenkla inte till förtunning). Ta din tid. Om du inte har tid att förklara allt ordentligt så förklara åtminstone en sak ordentligt. Det är när man kommer till detaljerna som det blir intressant, om man bara får publiken med sig.
- Satsa på din egen entusiasm och låt den smitta av. Visa att du själv tycker att det är roligt, spännande och viktigt!

Vetenskap & Allmänhet

PowerPoint eller ej? Helst inte.

Om du måste ha en PowerPoint-presentation: Ha inte för många bilder och inte för mycket text!

Elevers förberedelser

Om du tror att det skulle vara bra om eleverna hade lite baskunskaper om ett visst ämne innan din presentation så be gärna läraren att förbereda eleverna, så att de har en grund att stå på.